

Aan de slag met BarTender®

Gebruikershandleiding

Inhoud

Aan de slag met BarTender	3
Installeren van de BarTender software	4
Installeren van BarTender	4
Installeren van BarTender Print Portal	7
Voor ontwerpers en printoperators	9
Een nieuw document creëren	9
Gebruik van BarTender voorbeelddocumenten	9
Objecten toevoegen aan een ontwerp	10
Gebruik van databases met BarTender	11
Gegevensinvoer op het tijdstip van afdrukken	12
Een document afdrukken	14
Voor beheerders	16
Beheer BarTender licentieservice	16
De BarTender systeemdatabse configureren	17
Configuratie van document- en toepassingsbeveiliging	17
De taal wijzigen	21
Beheer van BarTender bestanden en mappen	21
Toepassingsberichten loggen	22
E-mailwaarschuwingen verzenden	23
Verwante informatie	25

Aan de slag met BarTender

Met de BarTender® software kunnen organisaties over heel de wereld hun veiligheid, beveiliging, efficiëntie en naleving verbeteren door creatie en automatisering van het afdrukken en beheer van labels, barcodes, RFID-tags, plastic kaarten en meer. BarTender biedt u de middelen om eenvoudig en efficiënt labels en sjablonen te ontwerpen, gegevensbronnen en bedrijfssystemen te configureren en er een verbinding mee maken, en afdrukopdrachten te starten vanaf elk systeem, besturingssysteem of apparaat.

Installeren van de BarTender software

Geen ander softwarepakket voor het ontwerpen en afdrucken biedt de kracht en flexibiliteit die de diverse toepassingen van BarTender bieden. Na het installeren en activeren van de software zijn alle toepassingen en functies in de BarTender Suite beschikbaar.

U kunt een voorbeeld bekijken van de functies en toepassingen die niet zijn inbegrepen in uw licentieversie van BarTender, en deze testen. In dat geval meldt de toepassing dat voor deze functie een hogere versie is vereist; items die worden afgedrukt door middel van functies zonder licentie bevatten een watermerk om aan te geven dat ze in de demonstratiemodus zijn afgedrukt. Op de [BarTender website](#) vindt u een lijst met versiespecifieke functies van BarTender Suite.

Installeren van BarTender

BarTender is verkrijgbaar in twee versies: 32 bits en 64 bits.

- Als u een 32-bits besturingssysteem hebt, dan moet u de 32-bits versie van BarTender installeren.
- Als u een 64-bits versie van Windows hebt, kunt u de 64-bits versie of de 32-bits versie van BarTender installeren. De 64-bits versie is aanbevolen, maar mogelijk moet u de 32-bits editie installeren als u bepaalde OLE DB- of ODBC-databasedrivers gebruikt, of als u een 32-bits toepassing moet ontwikkelen met behulp van de software development kit (SDK).

Meer informatie vindt u in het technisch document voor **32 bits en 64 bits BarTender** op:

<https://www.seagullscientific.com/resources/white-papers/>

Zorg ervoor dat u de volgende items bij de hand hebt voordat u BarTender installeert:

- Uw productsleutelcode (PKC). Deze vindt u in een van de volgende bronnen:
  - Het e-mailbericht dat u hebt ontvangen bij aankoop van BarTender met de licentie en installatie-instructies.
  - The email that you received after requesting a 30-Day Trial PKC from our website: <https://www.seagullscientific.com/30-day-trial/>
  - Een afzonderlijke productsleutelcodekaart die is meegeleverd met het softwarepakket
- Het correcte 32-bits of 64-bit BarTender installatiepakket, downloadbaar via onze website: <https://portal.seagullscientific.com/downloads>

Beslis voordat u BarTender installeert welk type installatie u nodig heeft:

- Gebruikt u slechts één exemplaar van BarTender, dan worden gewoonlijk BarTender Licensing Service (BLS) en BarTender op dezelfde computer geïnstalleerd. Volg de procedure **Installatie van BarTender en de BarTender licentieservice** voor dit type installatie.
- Gebruikt u BarTender op meerdere computers in uw omgeving, dan wordt BLS slechts op één computer geïnstalleerd. Deze computer is doorgaans een server, en alle geïnstalleerde exemplaren van BarTender moeten toegang tot deze computer hebben via het netwerk. Voor het installeren van BLS op een computer of server volgt u de procedure **Alleen BarTender licentieservice en Administration Console installeren**. Volg vervolgens de procedure **Alleen BarTender installeren en koppelen aan een bestaande BarTender licentieservice** wanneer u BarTender op andere computers installeert.
- Standaard installeert de BarTender-installatiewizard Microsoft SQL Server Express voor gebruik door de BarTender-systeemdatabse. Wanneer u uw eigen gecentraliseerde databse voor de BarTender-systeemdatabse hebt geconfigureerd, kunt u ervoor kiezen om Microsoft SQL Server Express niet te installeren door deze optie op de pagina **Geavanceerde installatieopties** van de BarTender-installatiewizard uit te schakelen. Wanneer u ervoor kiest om SQL Server Express niet te installeren, wordt u gevraagd om de BarTender-systeemdatabse in te stellen wanneer u BarTender voor het eerst opent. Op dat moment kunt u de verbindinginstellingen voor uw eigen databseserver opgeven. U kunt ook de verbindinginstellingen opgeven op de pagina **Systeemdatabse** van Beheerconsole.

Gebruik een van de volgende procedures voor het installeren van de BarTender software.

Installeren van BarTender en de BarTender licentieservice

1. Dubbelklik op het BarTender installatiepakket. De BarTender Installatiewizard start.
2. Op de welkomspagina van de BarTender Installatiewizard, lees en ga akkoord met de licentieovereenkomst en klik op **Installeren**.
3. Op de pagina **Installatie voltooid** klikt u op **Beëindigen**. De BarTender licentiewizard wordt geopend.
4. Voer uw productsleutelcode in en klik op **Volgende**.
5. Klik op **Selecteer een licentieserver** en selecteer de server uit de lijst. Of klik op **Specificeer een licentieserver** en voer de gewenste server en poort in.
6. Klik op **Volgende**.
7. Op de pagina **Activeringsbeleid** klikt u optioneel op de pagina **Veelgestelde vragen over activering** om de pagina **Activering BarTender Software** te openen.
8. Op de pagina **Activeringsbeleid** klikt u op **Volgende**.
9. Klik op de pagina **Activering gelukt** op **Deze licentie delen met andere computers in het netwerk** wanneer andere geïnstalleerde exemplaren van BarTender moeten kunnen communiceren met deze BLS.
10. Klik op **Volgende**.

11. Voltooi de stappen om de installatie van BarTender te registreren en klik op **Beëindigen** om de wizard te sluiten.

Alleen BarTender licentieservice en Administration Console installeren.

1. Dubbelklik op het BarTender installatiepakket. De BarTender Installatiewizard start.
2. Op de welkomspagina van de BarTender Installatiewizard, lees en ga akkoord met de licentieovereenkomst. Vink het selectievakje **Specificeren van geavanceerde installatie-opties** aan en klik op **Volgende**.
3. Selecteer **Alleen Licentieservice en Administration Console installeren** en klik op **Installeren**.
4. Op de pagina **Installatie voltooid** klikt u op **Beëindigen**. De BarTender licentiewizard wordt geopend.
5. Voer uw productsleutelcode in en klik op **Volgende**.
6. Klik op **Selecteer een licentieserver** en selecteer de server uit de lijst. Of klik op **Specificeer een licentieserver** en voer de gewenste server en poort in.
7. Klik op **Volgende**.
8. Op de pagina **Activeringsbeleid** klikt u optioneel op de pagina **Veelgestelde vragen over activering** om de pagina **Activering BarTender Software** te openen.
9. Op de pagina **Activeringsbeleid** klikt u op **Volgende**.
10. Klik op de pagina **Activering gelukt** op **Deze licentie delen met andere computers in het netwerk** wanneer andere geïnstalleerde exemplaren van BarTender moeten kunnen communiceren met deze BLS.
11. Klik op **Volgende**.
12. Voltooi de stappen om de installatie van BarTender te registreren en klik op **Beëindigen** om de wizard te sluiten.

Alleen BarTender installeren en koppelen aan een bestaande BarTender licentieservice

1. Dubbelklik op het BarTender installatiepakket. De BarTender Installatiewizard start.
2. Op de welkomspagina van de BarTender Installatiewizard, lees en ga akkoord met de licentieovereenkomst en klik op **Installeren**. Of lees en ga akkoord met de licentieovereenkomst, vink het selectievakje **Specificeren van geavanceerde installatie-opties** aan, klik op **Volgende**, selecteer **BarTender** en klik op **Install**.
3. Op de pagina **Installatie voltooid** klikt u op **Beëindigen**. De BarTender licentiewizard wordt geopend.
4. Klik op **Zoek een bestaande licentie**, voer de naam of het IP-adres van de server in en klik op **Zoeken**.

5. Selecteer de gewenste licentie en klik op **Volgende**.
6. Klik op **Volgende**.
7. Voltooi de stappen om de installatie van BarTender te registreren en klik op **Beëindigen** om de wizard te sluiten.

Installeren van BarTender Print Portal

BarTender Print Portal is een webgebaseerde toepassing en biedt een interface voor het selecteren en afdrukken van BarTender documenten. Print Portal wordt gehost door één webserver. De documenten zijn toegankelijk voor andere computers, tablets en mobiele apparaten op het internet. Gebruikers kunnen documenten eenvoudig afdrukken door een website te bezoeken en het document dat ze willen afdrukken te selecteren.

Alle cliëntapparaten moeten toegang hebben tot een webbrowser en Print Portal moet worden gehost op een computer met de volgende software:

- Microsoft Internet Information Services (IIS)
- BarTender

Voor meer informatie over de configuratie en probleemoplossing van Print Portal, verwijst u naar het technisch document **BarTender Print Portal**.

<https://www.seagullscientific.com/resources/white-papers/>

Print Portal installeren nadat u BarTender hebt geïnstalleerd

1. Dubbelklik op het BarTender installatiepakket. De BarTender Installatiewizard start.
2. Op de welkomspagina van de BarTender Installatiewizard, lees en ga akkoord met de licentieovereenkomst. Vink het selectievakje **Specificeren van geavanceerde installatie-opties** aan en klik op **Volgende**.
3. Klik op de pagina **Geavanceerde installatie-opties op BarTender met Print Portal**, specificeer een installatiemap en klik vervolgens op **Volgende**.
4. Voltooi de overige pagina's van de wizard.

Print Portal installeren op een bestaande installatie van BarTender

1. Blader naar en dubbelklik op het BarTender installatiepakketbestand. Of klik in het configuratiescherm van Windows op **Programma's**, daarna op **Programma verwijderen**, op **BarTender**, en tot slot op **Wijzigen**.
2. Klik in het dialoogvenster **Gebruikersaccountbeheer** op **Ja**. De BarTender Installatiewizard start.
3. Selecteer **Wijzigen** en klik vervolgens op **Volgende**.

4. Op de pagina **Geavanceerde installatie-opties** selecteert u **BarTender met Print Portal** en klikt u op **Volgende**.
5. Voltooi de overige pagina's van de wizard.

Verificatie inschakelen

Beheerders kunnen Print Portal zo configureren dat gebruikers kunnen inloggen met hun Windows-accounts. Wanneer verificatie is ingeschakeld kunnen alleen gebruikers met Print Portal **beheerdersrechten** in Administration Console de beheerinstellingen van Print Portal wijzigen. U kunt de verificatie inschakelen in de **Beheerinstellingen** van Print Portal.

Wilt u uw omgeving nog beter beveiligen, dan kunt u gebruikers verifiëren via HTTPS. Hiervoor moeten een veiligheidscertificaat en HTTPS-binding geconfigureerd zijn voor de Print Portal website in IIS. Raadpleeg voor meer informatie het helpstelsel van BarTender Print Portal.

Voor ontwerpers en printoperators

Of u nu ontwerpt of afdrukt, BarTender heeft een krachtige interface, die nieuwe gebruikers soms wat intimiderend vinden. Dit hoofdstuk biedt informatie om u op gang te helpen met de basistaken voor het maken, ontwerpen en afdrukken van items in BarTender.

Een nieuw document creëren

Afhankelijk van de configuratie van BarTender, vindt een van de volgende drie opties plaats wanneer u klikt op **Nieuw** in het menu **Bestand** of op de **standaard werkbalk**:

- De wizard Nieuw document wordt geopend. Hiermee kunt u handmatig de omvang en vorm van uw ontwerpgebied instellen. *(Dit is de standaardinstelling.)*
- Er verschijnt een lege sjabloon op het scherm met de vorm en grootte die zijn ingesteld in de standaard printer op uw computer.
- Er wordt een kopie van een bestaand document geopend.

Het ontwerpgebied op het scherm heeft dezelfde vorm en afmetingen als de items waarop u afdrukt. Deze instellingen, en de instellingen voor het aantal afgedrukte items per pagina, de oriëntatie van het ontwerp, of de afstand tussen meerdere items, worden gedefinieerd met de Nieuw document-wizard of in het dialoogvenster **Pagina-instelling**.

De configuratie van elk ontwerpgebied wordt aangepast aan de printervoorraad op een specifieke printer. Wilt u printers of media wijzigen, dan probeert BarTender automatisch de afmetingen van het ontwerpgebied aan te passen aan de nieuwe printer of media. Elke printer ondersteunt andere media-afmetingen, waardoor de positie van uw voorwerpen mogelijk niet meer past op het afgedrukte item. In dat geval moet u het ontwerp wijzigen, of de pagina-instellingen wijzigen in het dialoogvenster **Pagina-instelling**.

In het online [Ondersteuningscenter](#) van BarTender kunt u de volgende trainingsvideo's bekijken:

- [Een document voor een plastic kaart instellen \(online videotutorial\)](#)
- [Een document voor een thermisch etiket instellen \(online videotutorial\)](#)
- [Een document voor een laser/inkjet-etiket instellen \(online videotutorial\)](#)

Gebruik van BarTender voorbeelddocumenten

Het zelf ontwerpen van sjablonen kan tijdrovend zijn. U kunt een aantal voorbeelddocumenten gebruiken die zijn inbegrepen in de BarTender software. U kunt deze documenten als uitgangspunt gebruiken en naar wens aanpassen. Als een voorbeelddocument grotendeels overeenkomt met het gewenste ontwerp, hoeft u niet van vooraf aan te beginnen.

Bekijk de voorbeelddocumenten in BarTender en ontdek de vele functies en mogelijkheden die de toepassing biedt. Na het laden van een document ziet u in de verschillende dialooginstellingen de beschikbare functies en aanpassingsopties.

Als u een voorbeelddocument als uitgangspunt voor uw eigen ontwerp wilt gebruiken, moet u een kopie van het document opslaan op een locatie buiten de map met voorbeelddocumenten. Dit proces garandeert dat u het originele voorbeelddocument naderhand kunt bekijken en voorkomt dat het wordt bewerkt.

Een kopie maken van een voorbeelddocument

1. Klik in het menu **Bestand** op **Nieuw**. U kunt ook op de **standaard werkbalk** klikken.
2. In de wizard Nieuw document selecteert u **Selecteer sjabloon in bibliotheek**, en klik vervolgens op **Selecteren** om het dialoogvenster **Document selecteren** te openen in de directory **Sjablonen** (\Programmabestanden\Seagull\BarTender 2021\Sjablonen).
3. Dubbelklik op de gewenste sector- of categoriemap en zoek het voorbeelddocument dat u wilt openen.
4. Dubbelklik op het voorbeelddocument. U kunt ook op de documentnaam klikken en vervolgens op **Selecteren**.
5. Klik op **Voltooien** om de Nieuw document-wizard te sluiten en de kopie van het document te openen in BarTender.
6. Als u uw kopie van het voorbeelddocument wilt opslaan, klikt u op **Opslaan** in het menu **Bestand** en gebruik vervolgens het dialoogvenster **Opslaan als** om te bladeren naar een locatie die zich buiten de map met voorbeelddocumenten bevindt, zoals de map **BarTender documenten**. Klik vervolgens op **Opslaan**.

Objecten toevoegen aan een ontwerp

Wanneer u met een leeg sjabloon (of ontwerpgebied) werkt, kunt u beginnen met het ontwerpen van bedrukte items door objecten aan het sjabloon toe te voegen. BarTender bevat de volgende objecttypen:

 Streepjescode: Voegt een streepjescode toe aan het ontwerpgebied. Klik om de gewenste streepjescode te selecteren.

 Tekst: Voegt een tekstobject toe aan het ontwerpgebied. Klik om het gewenste teksttype te selecteren.

 Lijn: Voegt een lijn toe aan het ontwerpgebied.

 Vorm: Voegt een vorm toe aan het ontwerpgebied. Klik om de gewenste vorm te selecteren.

 Afbeelding: Voegt een afbeelding toe aan het ontwerpgebied. Klik om de gewenste afbeeldingsbron te selecteren.

 Tabel: Voegt een tabelobject toe aan het ontwerpgebied.

 Indelingsraster: Voegt een indelingsrasterobject toe aan het ontwerpgebied.

 Encoder: Voegt een encoderobject toe aan het ontwerpgebied. Voeg een printer toe die de encodertechnologie die u wilt gebruiken ondersteunt, selecteer een printer die deze encodertechnologie ondersteunt en selecteer het gewenste encoderobject. Encoderobjecten zijn onder andere identificatie met radiogolven (RFID), magneetstrook en Smart Card technologie.

U kunt deze objecten bijvoorbeeld toevoegen aan uw ontwerp met de **werkbalk Object** of het menu **Creëren**. Nadat u een object hebt toegevoegd kunt u het naar wens aanpassen en de positie ervan wijzigen. Zie het gedeelte [Sjabloonobjecten creëren en wijzigen](#) in het BarTender helpsysteem voor meer informatie over het toevoegen en wijzigen van sjabloonobjecten.

Een object toevoegen aan het sjabloon

1. Op de **werkbalk Object**, klikt u op het pictogram van het type object dat u wilt toevoegen. u kunt ook op het objecttype klikken in het menu **Creëren**.
2. In het submenu klikt u op het gewenste object. Sla deze stap over voor lijnobjecten.
3. Klik op de locatie waar u het object wilt toevoegen. Lijnobjecten: klikken en naar het eindpunt van de lijn slepen.

Gebruik van databases met BarTender

Veel gebruikers slaan gegevens op, zoals klantenbestanden of productinformatie, op in een extern bestand, zoals een Microsoft Excel spreadsheet, een SQL database, of een tekstbestand. Als u deze gegevens wilt gebruiken, kan BarTender de informatie rechtstreeks naar een streepjescode, tekstobject, tabelobject of encoderobject op uw sjabloon overzetten, en naar verschillende besturingselementen op het gegevensinvoerformulier. Deze externe gegevensbestanden zijn algemeen bekend als *databases*.

In dit onderdeel staan de stappen vermeld die u moet volgen om een verbinding te maken met een database en gegevens over te zetten naar een barcode, tekstobject of encoderobject in uw sjabloon.

Voor meer informatie over het verbinden van een database met een tabelobject, verwijst u naar het onderwerp [Tabellen maken die gebruik maken van dynamische gegevens](#) in het BarTender helpsysteem. Voor informatie over het verbinden van een database met een gegevensinvoerbesturingselement, raadpleegt u het BarTender-helpersysteem met betrekking tot het specifieke besturingselement.

Verbinding maken met een database

1. Klik in het menu **Bestand** op **Instellen databaseverbinding**. U kunt ook op de **standaard werkbalk** klikken. Dit geeft een van de volgende resultaten:
  - De wizard voor het instellen van de database wordt geopend indien er nog geen eerdere verbinding met de database heeft plaatsgevonden.
  - Als u reeds bent gekoppeld aan een database wordt het dialoogvenster **Instellen van database** geopend. Klik op om de wizard voor het instellen van de database te starten.
2. Op de beginpagina van de wizard voor het instellen van de database, selecteert u het type bestand waarin de gegevens worden opgeslagen en daarna klikt u op **Volgende**.
3. Volg de stappen in de wizard om de verbindinginstelling voor het geselecteerde bestandstype te voltooien. Klik aan het eind van de wizard op **Beëindigen** om het dialoogvenster **Instellen van database** te openen.

Wanneer u verbinding hebt gemaakt met een database kunnen de gegevens die in het bestand zijn opgeslagen worden gebruikt om barcodes, tekstobjecten of encoderobjecten in uw sjabloon te plaatsen. De eenvoudigste manier om deze gegevens te extraheren is via het venster **Gegevensbronnen** van de **Werkset** en het object te koppelen aan het veld in de database.

Een object koppelen aan een databaseveld

1. Klik in de **Werkset** op het tabblad **Gegevensbronnen** om het venster **Gegevensbronnen** te openen.
2. Vouw het knooppunt **Databasenvelden** uit om alle databasenvelden weer te geven in de aangesloten database.
3. Sleep het gewenste databasenveld naar de gewenste barcode, tekst, of het encoderobject. Of sleep het veld naar de sjabloon om een tekstobject te creëren dat is gekoppeld aan het veld.

De recordnavigatiebalk is beschikbaar onderaan het ontwerpgebied van de sjabloon zodra u een databasebestand heeft gekoppeld aan het document en u een of meer velden aan een object koppelt. Gebruik de pijlen om op de sjabloon de records weer te geven die met het document worden afgedrukt.

U kunt ook klikken op **Afdrukvoorbeeld** in het menu **Bestand** om de gegevens te bekijken.

Gegevensinvoer op het tijdstip van afdrukken

In sommige gevallen zijn op het moment van afdrukken de gegevens van een of meer objecten op het sjabloon niet bekend of niet beschikbaar. Zoals in de volgende voorbeelden:

- Een standaard verzendlabel vermeldt het gewicht van het pakket, maar het pakket wordt niet gewogen tot het tijdstip van afdrukken.
- Voor een productlabel voor bederfelijke waren moet de huidige datum worden ingevoerd telkens wanneer het label wordt afgedrukt.
- De printoperator moet een specifiek databaserecord specificeren dat moet worden afgedrukt voor een groep records in een databasetabel.

De BarTender gegevensinvoerformulieren ondersteunen dit soort scenario's en nog veel meer. Op het tijdstip van afdrukken kunt u het gegevensinvoerformulier gebruiken om de gegevens (of de criteria die worden gebruikt voor het vaststellen van de gegevens) in te voeren die vervolgens worden afgedrukt op uw artikelen.

Een besturingselement toevoegen aan het gegevensinvoerformulier

1. In de weergave **Sjabloonontwerp** voegt u een nieuw tekstobject toe aan de sjabloon.
2. Klik onderaan het ontwerpgebied op het tabblad **Formulier 1** om de weergave **Gegevensinvoerformulier** te openen.
3. Op de **werkbalk Object**, klikt u op het pictogram van het type besturingselement dat u wilt toevoegen. U kunt ook op het type besturingselement klikken in het menu **Creëren**.
4. In het submenu klikt u op het gewenste besturingselement.
5. Klik op de locatie in het formulier waar u het besturingselement wilt toevoegen.
6. In het venster **Gegevensbronnen** van de **Werkset** vouwt u het knooppunt **Gegevensbronnen sjabloonobject** uit. Zoek het tekstobject dat u op de sjabloon hebt ontworpen en vouw het knooppunt uit.
7. Sleep de gegevensbron voor dat sjabloonobject naar het besturingselement op het gegevensinvoerformulier. Deze handeling koppelt het tekstobject aan het besturingselement.
8. Klik op de **standaard werkbalk** om het venster Afdrukvoorbeeld te openen.
9. Voer in het geopende gegevensinvoerformulier voorbeeldtekst in, of selecteer een optie voor het besturingselement en klik op **Voorbeeld** voor een weergave van de af te drukken artikelen.
10. Klik op **Sluiten** op de **werkbalk Afdrukvoorbeeld** om terug te keren naar de weergave Gegevensinvoerformulier.

Gegevensinvoer in een formulier op het tijdstip van afdrukken

1. Klik in het menu **Bestand** op **Afdrukken** om het dialoogvenster **Afdrukken** te openen. U kunt ook op de **standaard werkbalk** klikken.
2. Klik op **Afdrukken** om het gegevensinvoerformulier voor uw document weer te geven.
3. Voer de gegevens in de besturingselementen op het formulier in en klik op **Afdrukken**.

Een document afdrukken

Wanneer het ontwerp af is, kan het document worden afgedrukt. Afhankelijk van de instellingen van de productieomgeving, kunt u vanuit verschillende toepassingen in BarTender afdrukken.

Een document afdrukken vanuit BarTender Designer

De configuratie van elk ontwerpgebied van een document op het scherm wordt aangepast aan de printervoorraad van een specifieke printer. Elke printer ondersteunt andere media-afmetingen. Indien u printers of media moet wijzigen, kan dit van invloed zijn op de positie van objecten op afgedrukte items. In dat geval kan het nodig zijn om het ontwerp te wijzigen en aan te passen aan de nieuwe printer en media voordat u begint met afdrukken.

1. Open het document dat u wilt afdrukken.
2. Klik in het menu **Bestand** op **Afdrukken** om het dialoogvenster **Afdrukken** te openen. U kunt ook op de **standaard werkbalk** klikken.
3. Controleer of de juiste printer is geselecteerd.
4. Als u bent aangesloten op een database, verifieer of het selectievakje **Database gebruiken** is geselecteerd.
5. In **Kopieën** voert u het aantal kopieën in dat u wilt afdrukken. Als u zonder verbinding met een database werkt, is dit het aantal exemplaren per record in de database en niet het totale aantal items dat zal worden afgedrukt.
6. Klik op **Afdrukken**.

Een document afdrukken vanuit Print Station

1. Open Print Station.
2. Blader naar het document dat u wilt afdrukken.
3. Klik één keer op het document. Afhankelijk van de configuratie van Print Station, start deze handeling de afdruktaak, of wordt het dialoogvenster **Document afdrukken** geopend.
4. Wanneer hierom wordt gevraagd, selecteert u de printer die u wilt gebruiken. Voer daarna het aantal af te drukken exemplaren in.
5. Klik op **Afdrukken**.

Een document afdrukken vanuit Print Portal

1. Open Print Portal.
2. Blader naar het document dat u wilt afdrukken.

3. Klik één keer op het document. Afhankelijk van de configuratie van Print Portal, vraagt het systeem u een printer aan te sluiten. Volg in dat geval de stappen in de wizard tot deze de pagina **Afdrukken** weergeeft.
4. Op de pagina **Afdrukken** selecteert u de printer die u wilt gebruiken en daarna voert u alle overige gewenste gegevens in.
5. Klik op **Afdrukken**.

Al naar gelang de instellingen van het document, vindt een van de volgende handelingen plaats wanneer u klikt op **Afdrukken**:

- De afdruktaak wordt naar de printer verstuurd.
- Een gegevensinvoerformulier wordt geopend.

Voor beheerders

Na installatie is BarTender volledig functioneel, maar een groot aantal configuratie-instellingen kunnen naar wens worden aangepast voor een optimaal gebruik van de toepassing in uw afdrukomgeving. U kunt als beheerder van BarTender licenties beheren, toepassingsinstellingen configureren, toezicht houden op de prestaties van BarTender en BarTender zoveel mogelijk aanpassen aan de bedrijfsbehoeften. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd waar u de verschillende beheerinstellingen kunt vinden om BarTender in te stellen voor uw afdrukomgeving.

Beheer BarTender licentieservice

Elke installatie van BarTender moet kunnen communiceren met de BarTender licentieservice (BLS). Deze controleert het gebruik van de printer en verleent een vergunning op basis van de aangeschafte versie van de BarTender software. De installatie van BLS kan als volgt worden geconfigureerd:

- Gebruikt u slechts één exemplaar van BarTender, dan zijn vermoedelijk BLS en BarTender op dezelfde computer geïnstalleerd.
- Gebruikt u BarTender op meerdere computers in uw omgeving, dan is BLS slechts op één computer geïnstalleerd. Dit is doorgaans een server, waar alle geïnstalleerde exemplaren van BarTender via het netwerk toegang tot hebben. *Met deze configuratie kunt u ook een enkel exemplaar van BarTender installeren.*

Alle aspecten van de BarTender licentieservice kunnen worden beheerd via de eigenschappenpagina's in het hoofdstuk Licentieverlening van Administration Console. Traceer het aantal printers in gebruik en trends in het gebruik van printers. Blokkeer printers die BarTender niet moet gebruiken en configureer BLS om e-mailberichten te verzenden of een berichtenlog te creëren wanneer de printerlimiet is bereikt. In omgevingen met meer dan één BLS, kunt u groepen printers creëren die voor elke BLS worden gebruikt.

Raadpleeg voor meer informatie over het configureren van BLS het hoofdstuk [Licentieverlening](#) van het BarTender helpstelsel.

Toegang tot de eigenschappenpagina's voor het configureren van BLS

1. Open Administration Console. Om dit te doen, klikt u in het menu **Tools** op **Administration Console**. Of in Windows klikt u op **Start**, klik om de BarTender 2021 map in de apps-lijst uit te vouwen, en klik vervolgens op het Administration Console pictogram.
2. In het navigatievenster klikt u op **Licentieverlening** om de pagina **Licentieverlening** te openen.
3. Vouw het knooppunt **Licentieverlening** uit om toegang te krijgen tot de pagina's **Printergebruik**, **Gebruikersactiviteit**, **Licentie instellen** en **Instelling waarschuwingsbericht**.

De BarTender systeemdatabse configureren

De BarTender systeemdatabse is de centrale gegevensopslag voor toepassingen in de BarTender Suite. Deze bevat onder meer de volgende gegevens:

- Gebeurtenissen die zijn opgetreden in een van de BarTender-toepassingen (zoals foutmeldingen en pop-upvensters)
- Informatie over afdruktaken die zijn verzonden vanuit BarTender (zoals het document dat is afgedrukt en de tijd waarop de taak is verzonden)
- Veiligheidscontroles die in Administration Console zijn gedefinieerd
- Sjabloonontwerpen en voorbeeldafbeeldingen (voor herdrukken)
- Globale gegevensvelden
- Librarian-bestanden en revisiegegevens

De standaard BarTender systeemdatabse wordt aangemaakt wanneer u BarTender installeert. De databse maakt gebruik van Microsoft SQL Server Express. Deze is gratis, maar de maximale databsegrootte is 10 GB. Als u een gecentraliseerde databse wilt delen over meerdere computers of als u één computer hebt die heel veel afdruktaken heeft, is het mogelijk beter om over een eigen databseserver te beschikken.

U kunt de Installatiewizard van de BarTender systeemdatabse starten in de Beheerconsole nadat u BarTender hebt geïnstalleerd. Met de wizard kunt u een gecentraliseerde systeemdatabse aanmaken, of een verbinding maken met een bestaande gecentraliseerde systeemdatabse.

Raadpleeg voor meer informatie over het aanmaken, beheren en onderhouden van de BarTender systeemdatabse het hoofdstuk [Systeemdatabse](#) in het BarTender helpstelsel.

Configuratie van document- en toepassingsbeveiliging

BarTender bevat meerdere beveiligingsmaatregelen die u helpen uw documenten te beschermen en uw afdrukomgeving te regelen. Met BarTender kan de beveiliging geheel worden aangepast; van een eenvoudige bescherming van documenten tot meer complexere toestemmingssystemen. Om u te helpen te beslissen welke methoden het meest geschikt zijn voor uw omgeving, zie het technisch document **Systeembeveiliging van BarTender** voor een complete beschrijving van alle beschikbare beveiligingsmaatregelen.

<https://www.seagullscientific.com/resources/white-papers/>

Alle beveiligingsinstellingen van BarTender vallen onder een van de volgende categorieën:

- *Beveiliging op toepassingsniveau*: beperkt de mogelijkheid tot gebruik of beheer van BarTender als toepassing. Wanneer u bijvoorbeeld een wachtwoord toepast voor alleen afdrucken, kunt u de mogelijkheid van de gebruiker om alle documenten in BarTender te wijzigen beperken.
- *Beveiliging op documentniveau*: alleen van kracht op een document. Deze

beveiligingsinstellingen worden opgeslagen met het document: als het wordt overgedragen naar een andere pc dan heeft dit geen invloed op de beveiligingsinstellingen. Voorbeelden zijn het vaststellen van een documentwachtwoord of het versleutelen van een document.

Beveiliging op toepassingsniveau

De volgende beveiligingsmethoden op toepassingsniveau zijn beschikbaar:

- **Wachtwoord alleen voor afdrukken:** Een wachtwoord alleen voor afdrukken vergrendelt BarTender, zodat de gebruikers zonder dit wachtwoord beperkte toegang hebben tot de ontwerpfunctionaliteit van BarTender. Deze beveiligingsmethode wordt het snelst ingesteld, maar kan makkelijk worden gekraakt.

Een wachtwoord voor alleen afdrukken instellen

1. In het menu **Beheren** op **Wachtwoordinstellingen alleen afdrukken** klikken om het dialoogvenster **Wachtwoordinstellingen voor alleen afdrukken** te openen.
  2. Het wachtwoord invoeren en bevestigen.
  3. Op **OK** klikken.
- **Gebruikersmachtigingen:** In Administration Console, een begeleidende toepassing van BarTender, kunnen beheerders de toegang van gebruikers beperken voor verschillende acties in BarTender Suite. Voor BarTender kunnen beheerders voorkomen dat gebruikers wijzigingen aanbrengen in de configuratie, documenten of afdrukken.

Machtigingen toewijzen via Administration Console

1. Open Administration Console. Om dit te doen, klikt u in het menu **Tools** op **Administration Console**. Of in Windows klikt u op **Start**, klik om de BarTender 2021 map in de apps-lijst uit te vouwen, en klik vervolgens op het Administration Console pictogram.
2. In het navigatievenster klikt u op **Beveiliging** om de pagina **Beveiliging** te openen.
3. Selecteer het selectievakje **Beveiliging inschakelen voor deze computer** indien dit nog niet het geval is.
4. Vouw het knooppunt **Beveiliging** uit en in het navigatievenster klikt u op **Gebruikersmachtigingen** om de pagina **Gebruikersmachtigingen** te openen.
5. Klik onderaan het venster **Gebruikers en groepen** op **Toevoegen** en open het dialoogvenster **Gebruiker of groep toevoegen**.
6. Selecteer de gebruiker of groep die u wilt toevoegen. U kunt de lijst met gebruikers en groepen filteren door een locatie te selecteren, of zoekcriteria in te voeren, zoals de naam van een gebruiker of groep.
7. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Gebruiker of groep toevoegen** te sluiten.

8. Selecteer in het venster **Gebruikers en groepen** de nieuw toegevoegde gebruiker of groep en selecteer daarna de selectievakjes voor de machtigingen die u wilt toewijzen of weigeren.
9. Klik op **Toepassen** om de instellingen toe te passen. Of klik op **OK** om de instellingen toe te passen en Administration Console te sluiten.

Beveiliging op documentniveau

De volgende beveiligingsmethoden op documentniveau zijn beschikbaar:

- **BarTender documentwachtwoord:** Een *BarTender documentwachtwoord* beschermt diverse aspecten van een document tegen alle gebruikers die geen wachtwoord hebben. Voorbeelden van beveiligde acties zijn het openen van een document, het wijzigen van een ontwerp, of het wijzigen van VBScripts.

Een vergeten wachtwoord van een document kan niet worden hersteld. Dat wil zeggen dat als het wachtwoord dat u heeft ingesteld voor een document kwijt is, u dat document waarschijnlijk niet meer kunt gebruiken.

Een wachtwoord instellen voor een BarTender document

1. Open het BarTender document dat u wilt beveiligen met een wachtwoord.
  2. In het menu **Bestand** klikt u op **BarTender document wachtwoord** om het dialoogvenster **BarTender Wachtwoord document** te openen.
  3. Het wachtwoord invoeren en bevestigen. Voer een wachtwoordhint in (optioneel).
  4. Selecteer in **Beveiligde acties** de selectievakjes van de acties die u wilt beveiligen.
  5. Klik op **OK** om het dialoogvenster te sluiten.
- **Documentcodering:** Beheerders die documentcodering inschakelen in Administration Console voorkomen dat onbevoegde gebruikers toegang krijgen tot versleutelde documenten op onbeveiligde computers. Wanneer een versleuteld document wordt verplaatst naar een andere computer, kan het niet worden geopend tenzij Administration Console ook op die computer is geïnstalleerd en iemand dezelfde code heeft ingesteld als de code waarmee het document is versleuteld.

Een coderingscode aanmaken

1. Open Administration Console. Om dit te doen, klikt u in het menu **Tools** op **Administration Console**. Of in Windows klikt u op **Start**, klik om de BarTender 2021 map in de apps-lijst uit te vouwen, en klik vervolgens op het Administration Console pictogram.

2. In het navigatievenster klikt u op **Beveiliging** om de pagina **Beveiliging** te openen.
3. Selecteer het selectievakje **Beveiliging inschakelen voor deze computer** indien dit nog niet het geval is.
4. Vouw het knooppunt **Beveiliging** uit en in het navigatievenster klikt u op **Documentcodering** om de pagina **Documentcodering** te openen.
5. Klik op **Toevoegen** om het dialoogvenster **Documentcoderingscode toevoegen** te openen.
6. Voer een gebruiksvriendelijke naam in voor de code en de coderingscode die u wilt. Optioneel kunt u opmerkingen over de code invoeren.
7. Klik op **OK** om het dialoogvenster te sluiten.
8. Om automatisch alle documenten te coderen in BarTender wanneer u deze opslaat, klikt en selecteert u het selectievak **Codeer documenten bij opslaan** en selecteer vervolgens de coderingscode die u wilt in de lijst **Naam coderingscode**.
9. Klik op **Toepassen** om de instellingen toe te passen. Of klik op **OK** om de instellingen toe te passen en Administration Console te sluiten.

Bestaande bestanden coderen

1. Open Administration Console. Om dit te doen, klikt u in het menu **Tools** op **Administration Console**. Of in Windows klikt u op **Start**, klik om de BarTender 2021 map in de apps-lijst uit te vouwen, en klik vervolgens op het Administration Console pictogram.
2. In het navigatievenster klikt u op **Beveiliging** om de pagina **Beveiliging** te openen.
3. Selecteer het selectievakje **Beveiliging inschakelen voor deze computer** indien dit nog niet het geval is.
4. Vouw het knooppunt **Beveiliging** uit en in het navigatievenster klikt u op **Documentcodering** om de pagina **Documentcodering** te openen.
5. Klik onderaan de pagina **Documentcodering** op de link **Document Encryptor** om het dialoogvenster **BarTender Document Encryptor** te openen.
6. Klik op **Toevoegen** om Windows Explorer te openen.
7. Blader naar en selecteer de gewenste documenten en klik op **Openen**.
8. In het venster **BarTender documenten** selecteert u de documenten die u wilt coderen.
9. In de lijst **Naam nieuwe coderingscode** klikt u op de coderingscode die u wenst.
10. Klik op **Geselecteerde documenten coderen met nieuwe code**.

11. Klik op **Sluiten** om het dialoogvenster **Document Encryptor** te sluiten.
12. Klik op **Toepassen** om de instellingen toe te passen. Of klik op **OK** om de instellingen toe te passen en Administration Console te sluiten.

De taal wijzigen

BarTender is beschikbaar in meer dan 20 talen en schakelt de gebruikersinterface 'op verzoek' tussen de volgende talen:

Chinees (vereenvoudigd en traditioneel), Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Pools, Portugees (Europees en Braziliaans), Russisch, Spaans, Thai, Tsjechisch, Turks en Zweeds.

Wijzig de taal van de gebruikersinterface als volgt:

1. Klik in het menu **Extra** op **Gebruikersvoorkeuren** om het dialoogvenster **Gebruikersvoorkeuren** te openen.
2. Klik op het tabblad **Regionale instellingen**.
3. Selecteer de gewenste taal in de lijst **Taal**.
4. Klik op **OK** om de instellingen toe te passen en het dialoogvenster te sluiten.
5. BarTender opnieuw opstarten.

Beheer van BarTender bestanden en mappen

Als beheerder bepaalt u waar BarTender toepassings specifieke bestanden opslaat. Daarnaast kunt u de standaarddirectories instellen waar BarTender documenten, afbeeldingen en scripts opslaat en ophaalt. De pagina **Bestandslocaties** van Administration Console definieert al deze locaties, zowel op uw lokale computer, ergens op het netwerk of opgeslagen in Librarian.

Een standaard bestandslocatie instellen

1. Open Administration Console. Om dit te doen, klikt u in het menu **Tools** op **Administration Console**. Of in Windows klikt u op **Start**, klik om de BarTender 2021 map in de apps-lijst uit te vouwen, en klik vervolgens op het Administration Console pictogram.
2. Klik in het navigatievenster op **Bestandslocaties** om de pagina **Bestandslocaties** te openen.
3. Zoek en selecteer de map of bestandslocatie die u wilt instellen.
4. Klik op **Locatie wijzigen**.
5. In het dialoogvenster **Map zoeken**, bladert u naar de directory waar BarTender bestanden moet opslaan of ophalen. Voer in het geval van configuratiebestanden ook een bestandsnaam in voor het configuratiebestand.
6. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Bladeren naar map** te sluiten.

7. Klik op **Toepassen** om de instellingen toe te passen. Of klik op **OK** om de instellingen toe te passen en Administration Console te sluiten.

Alle gedefinieerde locaties kunnen worden uitgewisseld tussen de geïnstalleerde BarTender instanties. Selecteer **Instellingen exporteren** en zoek de gewenste doelmap om de huidige locaties in een xml-bestand op te slaan. Nadat het XML-bestand is opgeslagen, kunt u het in een andere instantie van BarTender laden via de optie **Instellingen importeren**.

Librarian gebruiken

Gebruik Librarian om bestanden op te slaan in een gecentraliseerde database, in plaats van afzonderlijk op diverse harde schijven. Zo kunt u bestanden makkelijker traceren en beheren. De processen voor het in- en uitchecken van bestanden voorkomen dat gebruikers elkaars wijzigingen kunnen overschrijven. Het versiebeheer stelt u in staat om kopieën te bewaren van alle eerdere versies van een bestand, zodat u niet alleen een overzicht heeft van wie welke wijzigingen heeft aangebracht en wanneer, maar u kunt ook actuele kopieën verkrijgen van die eerdere versies en zelfs nog verder teruggaan naar een oudere versie, indien gewenst. Verder kunt u beveiligingsinstellingen specificeren in Administration Control om te controleren welke gebruikers toegang hebben tot bestanden in Librarian en welke handelingen ze daarmee kunnen uitvoeren.

Raadpleeg voor meer informatie het hoofdstuk [Librarian](#) van het BarTender helpstelsel.

Toepassingsberichten loggen

Soms komt u in BarTender toepassingsberichten tegen met informatie, een waarschuwing, of een foutmelding. BarTender kan deze berichten vastleggen in de BarTender systeemdatabase en/of in een tekstbestand. Een aantal voorbeelden van deze berichten:

wilt u wijzigingen in het document [documentName.btw] opslaan?

Er zijn geen gegevensbronnen ingesteld voor serialisatie
U hebt een aantal geserialiseerde sjablonen gespecificeerd, maar geen van de gegevensbronnen van de objecten is ingesteld voor serialisatie. Zie het dialoogvenster Objecteigenschappen voor het inschakelen van serialisatie van een object.

Het papierformaat dat is vastgelegd in dit document, wordt niet ondersteund door deze printer. U kunt niet afdrukken totdat deze pagina-instelling is aangepast. U kunt de pagina-instelling automatisch instellen op de instellingen die hier het meest op lijken, of u kunt het probleem later zelf oplossen met behulp van het dialoogvenster Pagina-instelling.

Sommige van deze berichten zijn uitsluitend informatief, voor andere moet u enkele wijzigingen in het document aanbrengen. Wanneer een bericht wordt vastgelegd slaat BarTender ook relevante informatie over het bericht op, zoals de tijd waarop het heeft plaatsgevonden, het antwoord van de gebruiker, de ernst van het bericht en de desbetreffende computer. U kunt deze logbestanden naderhand bekijken en controleren om de werking van BarTender te beoordelen, of om veelgemaakte gebruikersfouten te identificeren in de toepassing.

Toepassingsberichten loggen in de BarTender systeemdatabse

1. In het menu **Beheren** klikt u op **Logboekinstelling** om het dialoogvenster **Instelling logboek** te openen.
2. Klik en selecteer het selectievakje **Berichten loggen in systeemdatabse**.
3. Selecteer in de lijst **Ernst** het urgentieniveau van het bericht dat u wilt loggen.
  - Om de berichten die u wilt loggen handmatig te selecteren, klikt u op **Aangepast** in de lijst **Ernst** en op **Selecteren** om het dialoogvenster **Berichten selecteren** te openen. Klik en selecteer de selectievakjes van de gewenste berichten en klik op **OK** om het dialoogvenster te sluiten.
4. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Logboekinstelling** te sluiten.

U kunt alle berichten die in de BarTender systeemdatabse zijn vastgelegd bekijken in History Explorer, een van de begeleidende toepassingen die zijn inbegrepen in de BarTender Suite.

Toepassingsberichten loggen in een tekstbestand

1. In het menu **Beheren** klikt u op **Logboekinstelling** om het dialoogvenster **Instelling logboek** te openen.
2. Klik en selecteer het selectievakje **Berichten loggen in tekstbestand**.
3. Klik op **Instellen** om het dialoogvenster **Tekst logbestand berichtinstellingen** te openen.
4. Specificeer de maplocatie waar u het logbestand wilt opslaan door de locatie in het veld **Logbestandsmap** in te voeren. Of klik op **Bladeren** om de maplocatie te selecteren.
5. Klik op **Selecteren** om het dialoogvenster **Berichten selecteren** te openen en handmatig de berichten die u wilt loggen te selecteren. Klik en selecteer de selectievakjes van de gewenste berichten, en klik vervolgens op **OK** om terug te keren naar het dialoogvenster **Instelling logbericht tekstbestand**.
6. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Instelling logbericht tekstbestand** te sluiten.
7. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Logboekinstelling** te sluiten.

U kunt het berichtenlogboek op elk gewenst moment bekijken in het dialoogvenster **Instelling logbericht tekstbestand**, of blader naar de locatie waar het logbestand is opgeslagen.

E-mailwaarschuwingen verzenden

U kunt een e-mailwaarschuwingbericht configureren dat wordt verzonden wanneer BarTender waarschuwingen, foutmeldingen of informatieve berichten genereert. Het e-mailbericht bevat de volgende informatie:

- Datum
- Tijd

- Berichtnummer
- Berichttype
- Berichtcategorie
- Bericht beantwoorden
- Inhoud bericht

Tijdens het configureren van deze waarschuwingen kunt u een van de volgende afleveringsformaten instellen:

- **Tekstrapport:** Elk berichtgedeelte verschijnt op een nieuwe regel.
- **Gescheiden door tabs:** Elk berichtgedeelte is gescheiden door een tabteken.
- **Gescheiden door komma's:** Elk berichtgedeelte is gescheiden door komma's.
- **Gescheiden door komma's en aanhalingstekens:** Elk berichtgedeelte is omsloten door aanhalingstekens en gescheiden door komma's.

Gebruik het dialoogvenster **Instelling waarschuwingsbericht** om de uitgaande mailserver te configureren en het aantal ontvangers in te stellen.

E-mailwaarschuwingen configureren

1. Klik in het menu **Beheren** op **Instelling waarschuwingsbericht** om het dialoogvenster **Instelling waarschuwingsbericht** te openen.
2. In het tabblad **E-mail** vinkt u het selectievakje **E-mail activeren** aan.
3. Als **E-mailsysteem** selecteert u het e-mailprotocol dat u wilt gebruiken voor het verzenden van de berichten.
4. Klik op **Instelling** om de uitgaande mailserver te configureren en identificatiegegevens in te voeren. Klik daarna op **OK** om terug te keren naar het dialoogvenster **Instelling waarschuwingsbericht**.
5. In het veld **Aan** voert u het e-mailadres van een of meer ontvangers in, gescheiden door een puntkomma.
6. In **Uitvoertype** selecteert u het gewenste afleveringsformaat.
7. Klik op **Berichten selecteren** om het dialoogvenster **Berichten selecteren: E-mailwaarschuwingen** te openen en selecteer handmatig de berichten die een melding activeren.
8. Klik en selecteer de selectievakken voor de berichten die een melding moeten activeren en klik vervolgens op **OK** om terug te keren naar het dialoogvenster **Instelling waarschuwingsbericht**.
9. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Instelling waarschuwingsbericht** te sluiten.

Verwante informatie

Technische documenten

- *32 bits en 64 bits BarTender*
- *Systeembeveiliging van BarTender*
- *Toelichting bij de BarTender System Database*
- *BarTender Administration Console*
- *BarTender Librarian*
- *BarTender Print Portal*

Om technische documenten te bekijken en te downloaden, ga naar:

<https://www.seagullscientific.com/resources/white-papers/>

Overige hulpmiddelen

- Website BarTender software
<https://www.seagullscientific.com>
- BarTender Ondersteuningscenter
<https://support.seagullscientific.com>
- BarTender online helpsysteem
<http://help.seagullscientific.com>

